

HDO-002-002301

Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

November / December - 2017

Accounting for Managerial Decision

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002301

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ (અ) નીચે આપેલ માહિતી પરથી રોકડ અંદાજપત્ર મે, જૂન અને જુલાઈનું ૧૨ તૈયાર કરો :
- આવક અને ખર્ચની વિગત માર્ચથી ઓગસ્ટ નીચે પ્રમાણે છે.

મહિનો	ઉધાર વેચાણ	ઉધાર ખરીદી	મજૂરી	ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ	ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચ	વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચ
માર્ચ	૬૦,૦૦૦	૩૬,૦૦૦	૮,૦૦૦	૪,૦૦૦	૨,૦૦૦	૪,૦૦૦
એપ્રિલ	૬૨,૦૦૦	૩૮,૦૦૦	૮,૦૦૦	૩,૦૦૦	૧,૫૦૦	૫,૦૦૦
મે	૬૪,૦૦૦	૩૩,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૪,૫૦૦	૨,૫૦૦	૪,૫૦૦
જૂન	૫૮,૦૦૦	૩૫,૦૦૦	૮,૫૦૦	૩,૫૦૦	૨,૦૦૦	૩,૫૦૦
જુલાઈ	૫૬,૦૦૦	૩૮,૦૦૦	૮,૫૦૦	૪,૦૦૦	૧,૦૦૦	૪,૫૦૦
ઓગસ્ટ	૬૦,૦૦૦	૩૪,૦૦૦	૮,૦૦૦	૩,૦૦૦	૧,૫૦૦	૪,૫૦૦

અન્ય વિગત :

- (૧) પ્લાન્ટ રૂ. ૧૬,૦૦૦નો ખરીદ્યો, તેની રિલિવરી જુલાઈ માસ છે. રિલિવરી સમયે ૧૦% રકમ ચૂકવાની છે અને બાકીની ત્રણ મહિના પછી.
- (૨) અગાઉથી ચૂકવવાનો કર રૂ. ૮,૦૦૦ માર્ચ અને જૂનમાં ચૂકવવાનો છે.
- (૩) ચૂકવણીમાં વિલંબ : ગ્રાહકને ૧ મહિનો, લેણદાર ૨ મહિના.
- (૪) ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ ચૂકવણી $\frac{૧}{૨}$ માસ તથા ઓફિસ અને વેચાણ ખર્ચ ચૂકવણીમાં વિલંબ ૧ મહિનો.
- (૫) રોકડ બાકી મે ૮,૦૦૦ રૂ. તૈયાર કરો રોકડ બજેટ.

(બ) નીચેની માહિતી પરથી ત્રણ માસનું ઉત્પાદન બજેટ તૈયાર કરો : ૮
(માર્ચ મહિનાના અંત સુધીનું તા. ૩૧/૩/૨૦૧૭)

વસ્તુ	અંદાજ સ્ટોક ૧-૧-૨૦૧૭	અંદાજ વેચાણ જાન્યુ. થી માર્ચ ૨૦૧૭	ઈચ્છિત આ. સ્ટોક તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ના
A	૨,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૩,૦૦૦
B	૩,૦૦૦	૧૫,૦૦૦	૫,૦૦૦
C	૪,૦૦૦	૧૩,૦૦૦	૩,૦૦૦
D	૩,૦૦૦	૧૨,૦૦૦	૨,૦૦૦

અથવા

૧ (અ) નીચેની માહિતી પરથી એડજસ્ટેડ નફા-નુકસાનની પદ્ધતિ મુજબ રોકડ ૧૫
બજેટ તૈયાર કરો :

પાકું સરવૈયું તા. ૩૧/૧૨/૨૦૦૮

જવાબદારી	રકમ રૂ.	મિલકત	રકમ રૂ.
શેર કેપીટલ	૧,૦૦,૦૦૦	પ્રીમાઈસીસ	૫૦,૦૦૦
અનામત	૨૦,૦૦૦	મશીનરી	૨૫,૦૦૦
P-L A/c	૧૦,૦૦૦	દેવાદાર	૪૦,૦૦૦
લેણદાર	૫૦,૦૦૦	આ. સ્ટોક	૨૦,૦૦૦
બીલ્સ (હૂંડીઓ)	૧૦,૦૦૦	હૂંડીઓ	૫,૦૦૦
બાકી રહેલ ભાડું		અગાઉથી ચૂકવેલ	
ચૂકવવાનું	૨,૦૦૦	કમિશન	૧,૦૦૦
		બેન્ક	૫૧,૦૦૦
	૧,૮૨,૦૦૦		૧,૮૨,૦૦૦

પ્રોજેક્ટેડ વેચાર, નફા અને નુકસાન ખાતું ૩૧/૧૨/૨૦૦૮ના પૂરા થતા વર્ષનું

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
શરૂનો સ્ટોક	૨૦,૦૦૦	વેચાણ	૨,૦૦,૦૦૦
ખરીદી	૧,૫૦,૦૦૦	આ. સ્ટોક	૧૫,૦૦૦
ઓક્ટ્રોય	૨,૦૦૦		
કાચો નફો	૪૩,૦૦૦		
	૨,૧૫,૦૦૦		૨,૧૫,૦૦૦

વ્યાજ	૩,૦૦૦	કાચો નફો	૪૩,૦૦૦
પગાર	૬,૦૦૦	પરચૂરણ આવક	૫,૦૦૦
ઘસારો (૧૦% પ્રીમાઈસીસ અને મશીનરી પર)	૭,૫૦૦		
ભાડું :	૬,૦૦૦		
બાદ : ગયા વર્ષનું બાકી	૨,૦૦૦		
	૪,૦૦૦		
ઉમેરો : બાકી રહેલ	૧,૦૦૦	૫,૦૦૦	
કમિશન :	૩,૦૦૦		
ઉમેરો : ગયા વર્ષનું અગાઉથી ચૂકવેલ	૧,૦૦૦	૪,૦૦૦	
ઓફિસ ખર્ચ	૨,૦૦૦		
જાહેરાત	૧,૦૦૦		
ચો. નફો	૧૯,૫૦૦		
	૪૮,૦૦૦		૪૮,૦૦૦
ડિવિડન્ડ	૮,૦૦૦	ગયા વર્ષનો નફો	૧૦,૦૦૦
અનામતમાં ઉમેરો	૪,૦૦૦	ચોખ્ખો નફો	૧૯,૫૦૦
બા. આ. લઈ ગયા	૧૭,૫૦૦		
	૨૯,૫૦૦		૨૯,૫૦૦

આખરની બાકી :

શેરમૂડી રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦, ૧૦% ડિબેન્ચર રૂ. ૩૦,૦૦૦; લેણદાર રૂ. ૪૦,૦૦૦, દેવાદાર રૂ. ૬૦,૦૦૦, B/p રૂ. ૧૨,૦૦૦, B/r ૪,૦૦૦, ફર્નિચર, રૂ. ૧૫,૦૦૦, પ્લાન્ટ રૂ. ૫૦,૦૦૦, (બંને મિલકત વર્ષને અંતે ખરીદી હતી)

રોકડ બજેટ તૈયાર કરો.

(બ) નોંધ લખો : શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્ર પર.

૫

૨ (અ) પ્રમાણિત ખર્ચની વિગત :

મજૂર દર રૂ. ૫૦ પૈસા કલાક દીઠ,

૮

કામના કલાકો એક એકમદીઠ ૧૦ કલાક

ખરેખર ખર્ચની વિગત :

ઉત્પાદિત એકમ ૫૦૦, કામના થયેલ કલાક ૬૦૦૦

ખરેખર મજૂરી ખર્ચ રૂ. ૨,૪૦૦

ગણતરી કરો : મજૂર ખર્ચ, મજૂર દર અને મજૂરી એફિસિયન્સ વિચલન.

- (બ) નીચેની વિગતો પરથી માલસામાન કિંમત વિચલન, મીક્ષ વિચલન, ૧૨
 ઊપજ વિચલન, ખર્ચ વિચલન અને ઉપયોગિતા વિચલન શોધો :

માલસામાન	પ્રમાણ કિંમત કિ.ગ્રા. દીઠ (રૂ.)	પ્રમાણ વજન એકમદીઠ ઉત્પાદનના (કિ.ગ્રા.)	ખરેખર ઉપયોગ યુનિટ ઉદ્દ ઉત્પાદનના યુનિટ કિ.ગ્રા.ના	ખરેખર કિંમત કિ.ગ્રા.દીઠ રૂ.
A	૧૦	૨	૭૨	૧૨
B	૧	૪	૧૦૮	૧
C	૫	૩	૧૨૬	૪

અથવા

- ૨ (અ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો કુલ પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન, ચલિત ૧૦
 અને સ્થિર ખર્ચ પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન, સ્થિર ખર્ચ (Expenditure) ખર્ચ
 વિચલન, સ્થિર ખર્ચ વોલ્યુમ વિચલન, સ્થિર ખર્ચ અસરકારકતા અને
 કેપેસિટી વિચલન
 બજેટ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. ૬,૦૦૦, ચલિત રૂ. ૪,૦૦૦,
 બજેટ આઉટપુટ યુનિટ ૧૦,૦૦૦, અંદાજિત કલાક ૫૦૦૦.
 ખરેખર સ્થિર પરોક્ષખર્ચ રૂ. ૫,૦૦૦ અને ચલિત રૂ. ૫,૦૦૦
 ખરેખર ઉત્પાદન એકમો ૮,૦૦૦, ખરેખર કલાકો ૫૦૦૦
- (બ) નીચેની હોમોજીનીયસ વસ્તુને ધ્યાનમાં લઈને વેચાણ વિચલન શોધો : ૧૦

વસ્તુ	અંદાજિત		ખરેખર	
	જથ્થો એકમ	વેચાણ કિંમત	જથ્થો એકમ	વેચાણ કિંમત
A	૮૦૦૦	૧૨	૮૦૦૦	૧૧
B	૧૨૦૦૦	૮	૬૦૦૦	૧૦

ગણતરી કરો : વેચાણ વેલ્યુ વિચલન, કિંમત વિચલન, વોલ્યુમ વિચલન,
 મીક્ષ વિચલન, અને જથ્થા વિચલન.

- ૩ વિગતે નોંધ લખો : વેલ્યુ એન્જિનિયરીંગ અને મૂલ્ય સાંકળ વિશ્લેષણ ૧૫

અથવા

- ૩ વિગતે નોંધ લખો : ગુણવત્તા પડતર પર. ૧૫

- ૪ નોંધ લખો :
 (અ) વસ્તુ જીવનચક્ર. ૮
 (બ) લાક્ષ્યાંકિત પડતર પદ્ધતિ. ૭

અથવા

- ૪ નોંધ લખો :
 (અ) વ્યૂહાત્મક સંચાલકીય એકાઉન્ટીંગ. ૮
 (બ) પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર પદ્ધતિ. ૭

ENGLISH VERSION

- 1 (a) Prepare cash budget for the months of May, June and July. The data of income and cost of March to August are as follows : 12

Months	Credit Sales	Credit purchase	Labour	Production o/h	Office o/h	Sales o/h
March	60000	36000	9000	4000	2000	4000
April	62000	38000	8000	3000	1500	5000
May	64000	33000	10000	4500	2500	4500
June	58000	35000	8500	3500	2000	3500
July	56000	39000	9500	4000	1000	4500
August	60000	34000	8000	3000	1500	4500

- (1) Plant Rs. 16000 purchase delivery on July, 10% amount payable on delivery and remaining after 3 month.
- (2) Advance Tax Rs. 8000 payable in March and June
- (3) Lag in payment customer : 1 month and creditors 2 months
- (4) Lag in payment of Production overhead payment $\frac{1}{2}$ month and lag in payment of office and selling expenses 1 month
- (5) Cash balance in May Rs. 8000
Prepare a Cash Budget.

- (b) Prepare a production budget for three months ending March 31-2017 8

<i>Types of product</i>	<i>Estimated stock on 1-1-2017</i>	<i>Estimated sales during January - March on 2017</i>	<i>Desired closing stock on 31-03-17</i>
A	2,000	10,000	3,000
B	3,000	15,000	5,000
C	4,000	13,000	3,000
D	3,000	12,000	2,000

OR

- 1 (a) The following data available to you prepare a cash budget according to adjusted profit and loss method : 15

Balance Sheet as on 31/12/2008

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Share Capital	1,00,000	Premises	50,000
Reserve	20,000	Machinery	25,000
P-L A/c	10,000	Debtors	40,000
Creditors	50,000	C/stock	20,000
Bill	10,000	Bill	5,000
Outstanding rent	2,000	Prepaid commission	1,000
		Bank	51,000
	1,92,000		1,92,000

Projected trading and profit and Loss A/c for the year ending 31-12-2009

Detail	Rs.	Detail	Rs.
Opening stock	20,000	Sales	2,00,000
Purchase	1,50,000	C/stock	15,000
Octroi	2,000		
GP	43,000		
	2,15,000		2,15,000
Interest	3,000	GP	43,000
Salary	6,000	Sundry receipts	5,000
Depreciation (10% on premises and machinery)	7,500		
Rent 6,000			
Less : last year outstanding <u>2,000</u>			
	4,000		
Add: outstanding 1,000	5,000		
Commission 3,000			
Add : last year			
Prepaid <u>1,000</u>	4,000		
Office expenses	2,000		
Advertisement	1,000		
Net profit	19,500		
	48,000		48,000
Dividend	8,000	Last year profit balance	10,000
Addition to reserve	4,000	Net profit b/d	19,500
Balance c/d	17,500		
	29,500		29,500

Closing balance : share capita 1,20,000, 10% debenture 30,000, creditors Rs. 40,000, debtors 60,000, b/p 12,000, b/r 4000, furniture 15,000, plant Rs. 50,000, (both the assets are purchased by the end of the year). Prepare cash budget.

(b) Write note on zero base budgeting. 5

2 (a) The standard cost card data 8

Labour rate 50 paise per hour, hours set per unit 10 hours

Actual data

Unit produced 500, hours worked 6000, actual labour cost 2400.

Calculate labour cost variance, labour rate variance and labour efficiency variance.

(b) From the following detail calculate material price 12

variance, mix variance, yield variance.

Cost variance and usage variance.

<i>Material</i>	<i>Standard price per kg. (Rs.)</i>	<i>Standard weight per unit of output of Kg.</i>	<i>Actual usage for output of 36 units Kg.</i>	<i>Actual price per Kg. Rs.</i>
A	10	2	72	12
B	1	4	108	1
C	5	3	126	4

OR

2 (a) From the following data calculate total overhead 10

cost variance, variable and fixed cost overhead variance, fixed overhead expenditure and volume variance, fixed overhead efficiency and capacity variance :

Budgeted overhead fixed Rs. 6,000, variable Rs. 4000, budgeted output units 10,000, budgeted hours 5,000 actual overhead fixed Rs. 5000, variable Rs. 5,000, actual output units 8,000 actual hours 5,000.

- (b) Calculate the sales variance presuming that product are homogeneous **10**

Product	Budget		Actual	
	Quantity units	Selling price	Quantity units	Selling price
A	8000	12	9000	11
B	12000	9	6000	10

Calculate sales value variance, price variance, volume variance, mix variance and quantity variance.

- 3** Write in detail note on value engineering and value chain analysis. **15**

OR

- 3** Write in detail quality costing. **15**

- 4** Write note :

- (a) Life cycle costing. **8**
 (b) Target costing. **7**

OR

- 4** Write note :

- (a) Strategic management accounting. **8**
 (b) Activity base costing. **7**
